

Collegevoorstel

Onderwerp

Aanwijzen van KNIL-grafmonumenten C/156 en C/176 als gemeentelijk monument en overnemen grafrechten door gemeente.

portefeuillehouder: Marcel Roelofs
cluster/team: Ruimtelijke Ontwikkeling / Afval & Duurzaamheid
opsteller: Miriam Gommans-Janssen
datum vergadering: 24 mei 2022
zaaknummer: 0889285709

Samenvatting

De rechthebbende van de graven van oud KNIL-militair J.C. Renwarin (C/156) en zijn echtgenote M.M.A. Renwarin-Renwarin (C/176) hebben de gemeente Beesel verzocht beide graven als gemeentelijk monument aan te wijzen en de grafrechten over te nemen als gebaar in de erkenning van het leed dat de Molukkers vorige eeuw is aangedaan.

Voorstel / advies

Wij stellen uw college:

1. Het grafmonument van oud KNIL-militair de heer J.C. Renwarin (C/156) als gemeentelijke monument aan te wijzen.
2. Het grafmonument van de echtgenote van de heer J.C. Renwarin, mevrouw M.M.A. Renwarin-Renwarin (C/176) als gemeentelijk monument aan te wijzen.
3. De kosten voor de grafrechten van de graven C/156 (met ingang van 28-11-2022) en C/176 (met ingang van 22-04-2024) voor rekening van de gemeente Beesel te laten komen.

Beslissing BenW

Toelichting BenW-nota

1. Aanleiding

Mevrouw C.J. Renwarin, rechthebbende van de graven C/156 en C/176 op de algemene begraafplaats te Reuver, heeft onlangs het verzoek ingediend om genoemde graven C/156 en C/176 door uw college aan te laten wijzen als gemeentelijk monument. Wij verwijzen uw college naar bijlage 1.

Eerder hebben reeds hierover gesprekken plaatsgevonden tussen nabestaanden, rechthebbende en burgemeester Vostermans met ambtelijke aanwezigheid van mevrouw K. Arntz. Deze gesprekken voorzien in de vereisten van artikel 6 lid 1 van de 'Erfgoedverordening gemeente Beesel 2017' waarin is opgenomen dat een voornemen tot aanwijzing besproken dient te worden met alle zakelijk gerechtigden. In deze gesprekken is tevens door de nabestaanden en rechthebbende verzocht tot het overnemen van de grafrechten door de gemeente Beesel.

2. Doelstelling

Het aan laten wijzen door uw college van de grafmonumenten C/156 en C/176 als gemeentelijk monument en het overnemen van de grafrechten na afloop van de huidige termijnen.

3. Uitgangssituatie

De graven C/156 en C/176 zijn nu reguliere graven zonder aparte status waarvoor de rechthebbende grafrechten betaalt.

4. Rol gemeente

Facilitator.

5. Toelichting

Erkenning leed

In 2021 was het 70 jaar geleden dat de eerste Molukkers arriveerden in Nederland. Het is voor zowel de Molukse gemeenschap als gemeenten belangrijk dat er erkenning komt voor het leed dat de Molukkers is aangedaan in o.a. de wijze van ontvangst en opvang in de jaren vijftig van de vorige eeuw. In meerdere gemeenten zoals Cuijk en Gennep vindt deze erkenning plaats door het aanwijzen van de graven van KNIL-militairen als gemeentelijk monument en het overnemen van de grafrechten van deze graven.

Aanwijzing grafmonument

Op grond van onze 'Erfgoedverordening gemeente Beesel 2017' (met als grondslag de Erfgoedwet en Monumentenwet) is het echter niet mogelijk een *graf* als zodanig aan te wijzen als gemeentelijk monument. Een graf is namelijk géén voor de strekking van deze verordening vatbaar goed, de stoffelijke resten zijn immers verteerd. Wél kan het *grafmonument* - dat de locatie van het graf aanduidt - als gemeentelijk monument worden aangewezen. Dit betekent dat het *grafmonument* niet verwijderd, verstoord, afgebroken of gewijzigd kan worden zonder gemeentelijke vergunning.

De gevolgen van een aanwijzingsbesluit door uw college zijn inmiddels met rechthebbende besproken en rechthebbende is hiermee akkoord gegaan (bijlage 1).

'Eeuwige' grafrust

In den lande wordt het aanwijzen van een graf als gemeentelijk monument vaak gezien als middel om 'eeuwige' grafrust te waarborgen. Aanwijzing tot gemeentelijk monument is hiertoe echter geen middel gezien het feit dat alleen een *grafmonument* aangewezen kan worden.

Daarnaast beschikt de gemeente Beesel niet over een begraafplaatsverordening die dit eventueel zou kunnen regelen. Wel is het mogelijk maatwerkafspraken te maken met de huidige en toekomstige rechthebbende(n) over het al dan niet ruimen van de graven in de toekomst.

Monumentencommissie

Essentieel bij de aanwijzing van een monument is de redengevende omschrijving. Dit is een omschrijving van de monumentwaardigheid van een potentieel monument en beschrijft op welke gronden/criteria het object als potentieel monument scoort. Voor beide graven heeft het MonumentenAdviesBureau een redengevende omschrijving opgesteld. Wij verwijzen uw college hiervoor naar bijlage 2.

Op basis van de artikelen 2, 5 en 8 van de 'Erfgoedverordening gemeente Beesel 2017' is op 23 maart 2022 advies gevraagd aan de Monumentencommissie over het voornemen van uw college tot aanwijzing van de graven C/156 en C/176 als gemeentelijk monument. Hierbij heeft genoemde redengevende omschrijving als onderlegger gediend. De commissie heeft aangegeven geen bezwaar te hebben tegen en adviseert positief op de verzochte aanwijzing.

Wij stellen uw college daarom voor de grafmonumenten van de graven C/156 en C/176 op de algemene begraafplaats aan te wijzen als gemeentelijk monument en als zodanig op te nemen in de gemeentelijke monumentenlijst.

Overnemen van grafrechten

Zoals aangegeven hebben rechthebbende en nabestaanden naast het verzoek tot aanwijzing, tevens de gemeente Beesel verzocht de grafrechten over te nemen. Dit betekent een derving van de inkomsten voor de gemeente Beesel. Over een termijn van 20 jaar betreft dit per graf een bedrag (op basis van de huidige hoogte van de leges) van € 1.414,00. De grafrechten voor graf C/156 lopen af op 27 november 2022, die van graf C/176 lopen af op 21 april 2024. Tot dat moment zijn de grafrechten door rechthebbende voldaan. Er is geen verzoek tot restitutie naar rato gedaan.

Wij stellen uw college daarom voor de grafrechten van graf C/156 met ingang van 28 november 2022 over te nemen en die van graf C/176 met ingang van 22 april 2024.

6. Visie Blij in Beesel

n.v.t.

7. Integrale afstemming

- a. Collegeprogramma
n.v.t.
- b. Financieel
Het overnemen van de grafrechten betekent een derving van de inkomsten voor de gemeente Beesel van ca. € 3.000 over 20 jaar.
- c. Juridisch
 - Belanghebbenden kunnen binnen 6 weken bezwaar maken tegen dit aanwijzingsbesluit.
 - Door de aanwijzing tot gemeentelijk monument vallen de grafmonumenten onder de bescherming van de Erfgoedwet en

Monumentenwet. Dat betekent dat bij voorgenomen wijzigingen een Omgevingsvergunning nodig is.

d. Risico's

- Aanwijzing tot gemeentelijk monument geschiedt op verzoek van de nabestaanden en rechthebbende en brengt als zodanig geen risico's met zich mee op bezwaar.
- Aanwijzing kan precedentwerking hebben voor deze doelgroep maar ook wellicht andere gemeenschappen. Op de Katholieke begraafplaats bevinden zich nog twee KNIL-graven van een oud KNIL-militair en zijn echtgenote.

e. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie)
Publicatie van het aanwijzingsbesluit via officiële bekendmakingen.nl.

8. Toegankelijkheid

n.v.t.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen

1. Verzoek tot aanwijzing van twee graven tot gemeentelijk monument van mevrouw C.J. Renwarin d.d. 28 april 2022.
2. Redengevende omschrijving graven C/156 en C/176.